

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 97 o P 000041 10 Rev
Brčko, 22.11.2010. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kaurinović Damjana, kao predsjednika vijeća, Kovačević Maide i Lucić Josipe, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. H. iz B. P., zastupanog po punomoćniku L. M., advokatu iz B., protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupanog po Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi naknade štete, odlučujući o revizijama tužitelja i tuženog izjavljenim protiv presude Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj GŽ-489/04 od 23.02.2010. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.11.2010. godine donio je

P R E S U D U

Revizije stranaka, tužitelja M. H. iz B. P. i tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine SE ODBIJAJU.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova revizionog postupka po osnovu sastava odgovora na reviziju tužitelja SE ODBIJA.

O b r a z l o ž e n j e

Drugostepenom presudom odlučeno je:

„Obavezuje se tuženi da tužiocu na ime naknade štete za mlinska postrojenja isplati iznos od 135.000,00 KM, za troškove transporta postrojenja iznos od 7.000,00 KM, za troškove montaže iznos od 16.000,00 KM i za troškove pribavljanja dozvole iznos od 4.000,00 KM, a što ukupno iznosi 162.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 15.06.2004. godine (dan kada su vještaci usaglasili svoje nalaze), pa do isplate, te na ime izmakle dobiti iznos od 57.785,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom i to: na iznos od 53.975,00 KM zatezna kamata teče od 14.10.2009. godine (preinačenje tužbe), pa do isplate, a na iznos od 1.270,00 KM (izgubljena dobit za oktobar mjesec 2009. godine) od 01.11.2009. godine, na iznos od 1.270,00 KM (izgubljena dobit za novembar mjesec 2009. godine) od 01.12.2009. godine i na iznos od 1.270,00 KM (izgubljena dobit za decembar mjesec 2009. godine) od 01.01.2010. godine, pa sve do isplate.

Obavezuje se tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 26.556,84 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 23.02.2010.

godine (dan presuđenja), pa do isplate, u roku od 15 dana od dana prijema presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva (za glavno potraživanje, zatezne kamate i troškove postupka) tužilac se odbija.“

Protiv te pravosnažne presude parnične stranke su blagovremeno izjavile reviziju pobijajući je: tužitelj u odbijajućem dijelu i zbog odluke o troškovima postupka (stav dva i stav tri izreke), zbog bitne povrede postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava (član 312 stav 1 tačka 2 i 3 ZPP-a), a tuženi u usvajajućem dijelu zbog bitne povrede postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Tužitelj predlaže da se pobijana presuda preinači na način kako je predloženo zahtjevom, te da mu se naknade troškovi sastava revizije u skladu važeće Advokatske tarife. Tuženi predlaže da se drugostepena presuda ukine u dosuđujućem dijelu i preinači, dok za sastav revizije potražuje iznos od 1.460,00 KM.

Tužitelj je u odgovoru na reviziju tuženog predložio da se revizija tuženog odbije kao neosnovana, kao i zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju tužitelja.

Tuženi je u odgovoru na reviziju tužitelja predložio da se revizija tužitelja odbije kao neosnovana, osporivši sve revizijske navode. Traži troškove sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.400,00 KM.

Revizije stranaka nisu osnovane.

Revizionu sud je ispitao pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji (član 313 ZPP).

Nije ostvarena povreda postupka iz člana 312 stav 2 ZPP na koju (povredu) ukazuje revizija tužitelja tvrdnjom da je drugostepeni sud prekoračio tužbeni zahtjev kada je po osnovu izmakle dobiti utvrdio ukupan iznos sa danom 14.10.2009. godine (od 53.975,00 KM), te na taj ukupni iznos odredio isplatu zakonske zatezne kamate računajući od 14.10.2009. godine, umjesto isplate svakog mjesečnog iznosa, sa isplatom kamate od dospelosti svakog mjesečnog iznosa, kako je zahtjevom traženo.

Odredbom člana 2 ZPP propisano je da sud odlučuje u granicama zahtjeva stavljenom u postupku. Tužitelj je dana 14.10.2009. godine preinačio tužbeni zahtjev na taj način što je pored postojećeg zahtjeva za naknadu štete postavio i zahtjev za naknadu štete po osnovu izgubljene dobiti, za svaki mjesec koji iznosi su i utvrđeni u mjesečnim iznosima (utvrđenim putem vještaka), pa je sud dosudio traženu izgubljenu dobit za zadnje tri godine (potraživanja koja nisu zastarila) u ukupnom iznosu prostim matematičkim sabiranjem, radi određivanja isplate zakonske zatezne kamate, koja teče od dana podnošenja tog zahtjeva. Dakle dosuđivanjem ukupnog iznosa drugostepeni sud nije dosudio stranci više nego što je ona tražila, odnosno ono što nije tražila, pa nije ostvaren revizionu prigovor tužitelja da je na taj način prekoračen tužbeni zahtjev tužitelja.

Svi drugi navodi revizije tužitelja odnose se na prigovor pogrešne primjene materijalnog prava, jer tužitelj sem isticanja revizionog prigovora bitne povrede postupka iz člana 312 stav 1 tačka 2 ZPP nije opredjeljeno naveo u čemu se sastoji bitna povreda postupka na koju treba odgovoriti.

U prvostepenom (drugostepenom) postupku nije učinjena ni bitna povreda postupka iz člana 284 stav 1 ZPP u vezi sa članom 8 ZPP, na koju (povredu) ukazuje revizija tuženog tvrdnjom da drugostepeni sud nije cijenio osnovanost tužbenog zahtjeva u odnosu na istaknuti prigovor nedostatka aktivne legitimacije, navodeći da se sud pozvao na rješenje o nasljeđivanju broj: O-465/05 od 22.08.2005. godine kojim rješenjem je nesporno na imovini M. M., a koja se sastoji od nekretnina upisanih u KKU broj 1057 oglasen za nasljednika ovdje tužitelj M. H., mada nekretnina označena kao k.č. broj 940 (474/7) k.o. B. P. nije upisana u KKU broj 1057, niti je tužitelj dostavio podatke o uplanjenju objekta – mlina u katastarskoj evidenciji.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 284 stav 1 ZPP postoji ako sud tokom postupka nije primjenio ili je nepravilno primjenio neku od odredaba ovog Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke. Po ocjeni ovoga suda nije ostvaren revizijski razlog bitne povrede postupka. Naime, prema stanju spisa, iz pismenih isprava (odobrenja za građenje, rješenja o urbanističkoj saglasnosti, rješenja o povratu imovine) nedvosmisleno slijedi da su tužitelj i njegov brat M. M. suvlasnici mlina – poslovnog objekta sagrađenog na k.č.br. 940 (474/7) upisana u zk.ul. broj 885 k.o. B. P. N.. Među parničnim strankama nije ni sporno da je za nasljednika na imovini ostavitelja M. M., upisanoj u KKU broj 1057, oglasen M. H. (Rješenje o nasljeđivanju broj O-465/05 od 22.08.2005.godine). Istina sud nije identifikovao nekretninu po novom stanju (broju), ali to ne predstavlja bitnu povredu koja bi uticala na ishod ovog postupka, jer su tužitelj (i njegov prednik) suvlasnici mlina, što slijedi iz isprava izdatih od strane nadležnih organa (dozvola za izgradnju tog poslovnog objekta, urbanistička saglasnost, te rješenje o povratu imovine vlasniku), a kako se naknada traži za opremu i oštećenja opreme, činjenica da li je mlin uplanjen ili ne (na što ukazuje revizija tuženog) je bez uticaja na isplatu tražene naknade. Uz to svaki solidarni povjerilac ima pravo zahtijevati od dužnika ispunjenje cijele obaveze (član 425 ZOO), a što tužitelj svakako jeste kao zakonski nasljednik svoga brata M..

Nisu ostvareni ni revizijski razlozi pogrešne primjene materijalnog prava na šta ukazuje revizije stranaka.

Drugostepeni sud je utvrdio da je pravni prednik tuženog OJDP „S.“, raspolagao imovinom vlasništvo tužitelja i njegovog prednika, bez njihove saglasnosti na način što je zaključio ugovor o privremenom zakupu poslovnog prostora – mlina, u kome su tužitelji do izbivanja ratnih sukoba obavljali djelatnost mljevenja žitarica na ovom prostoru. Oprema iz mlina je definitivno nestala u julu mjesecu 1997. godine, iako je nepopravljena (bez izvršene reparacije nakon zaključenja ugovora) vraćena iz H. i ponovo nestaje, a da se pouzdano ne zna gdje je. Vrijednost opreme je utvrđena putem vještaka mašinske struke Z. S. i K. M., koji su usaglasili svoje nalaze u pogledu vrijednosti otuđene opreme na ročištu održanom dana 15.06.2004. godine. Takođe, drugostepeni sud

je utvrdio da su i na objektu nastala oštećenja i to (na osnovu nalaza vještaka građevinske struke K. I.) dijelom prije 1997. godine u procjenjenoj vrijednosti od 11.417,20 KM, a dijelom prilikom demontaže mlina u martu mjesecu 1997. godine u vrijednosti od 28.835,00 KM. Tužitelj je zahtjev za naknadu štete po osnovu izgubljene dobiti postavio podneskom od 16.09.2009. godine i to isplatom u mjesečnim iznosima koji iznosi su utvrđeni vještačenjem po vještaku ekonomske struke Ž. M., od 1.270,00 KM (za period od 14.10.2006. godine do 28.12.2009. godine). Predmetni mlin (bez opreme) tužiteljima je vraćen u posjed 16.03.2000. godine, dok je tužba podnesena dana 21.06.2002. godine.

Pravilno je drugostepeni sud obavezao tuženog da naknadi štetu u dosuđenim iznosima po principu objektivne odgovornosti (član 152 stav 2 ZOO), jer je organ tadašnje opštine Brčko, čiji je pravni sljednik tuženi bez saglasnosti tužitelja zaključio ugovor sa trećim licem o zakupu mlina, nakon čega se gubi trag opreme iz mlina i jer je povreda prava na imovinu tužitelja od strane organa tuženog utvrđena odlukom Ustavnog suda, pa je neosnovan prigovor pasivne legitimacije istaknut od strane tuženog.

Takođe pravilan je zaključak drugostepenog suda da je potraživanje tužitelja po osnovu izgubljene dobiti, opredjeljeno zahtjevom za svaki mjesec zastarilo zaključno sa 14.10.2006. godine, te je tužitelju u tom dijelu zahtjev odbijen (dosuđeni iznos po ovom osnovu predstavlja naknadu za period od 14.10.2006. godine, kada je sud dozvolio preinačenje do 01.01.2010. godine).

Naime potraživanje naknade štete zastarjeva za tri godine od kada je oštećeni doznao za štetu i lice koje je štetu počinilo. U svakom slučaju potraživanje zastarjeva za pet od kada je šteta počinjena (član 376 stav 1 i 2 ZOO). Dakle rokovi zastarjelosti prema navedenoj zakonskoj odredbi počinju teći od saznanja za štetu (subjektivni rok), odnosno od njenog nastanka. S druge strane institut preinake tužbe ima samo procesno pravni učinak u smislu da se po preinačenoj tužbi može raspravljati i odlučivati u okviru postupka pokrenutog prvobitnom tužbom, dok se materijalno pravne pretpostavke zahtjeva u preinačenoj tužbi prosuđuju prema momentu njenog preinačenja, a ne prema momentu podnošenja prvobitne tužbe. S toga je zahtjev za isplatu naknade štete po osnovu izgubljene dobiti osnovan za period od 14.10.2006. godine, pa do presuđenja, jer je potraživanje naknade ove štete (po osnovu izgubljene dobiti do 14.10.2006. godine zastarilo i pravilnom primjenom odredbe člana 376 ZOO, tj. istekom subjektivnog roka, pri čemu se bez uticaja navodi tužitelja da je tek nakon obavljenog vještačenja saznao obim štete, jer je zapravo vještačenjem iznos štete iskazan u novčanom ekvivalentu. Tužitelj ima pravo na kamatu od dana kada je podnio zahtjev za njenu isplatu, pa je pravilna odluka suda kada je ovu štetu utvrdio u ukupnom iznosu sa 14.10.2009. godine (kada je zahtjev podnesen) i od kada teče kamata za tu štetu (član 277 stav 1 ZOO).

Pravilno je stanovište drugostepenog suda da je zahtjev za isplatu naknade štete po osnovu oštećenja na objektu u ukupnom iznosu od 40.252,00 KM primjenom navedene zakonske odredbe (član 376 stav 1 i 2 ZOO) zastario, obzirom da je prvostepeni sud utvrdio (iz nalaza vještaka K. I.) da je dio štete nastao prije 1997. godine, a da je dio nastao prilikom demontaže opreme mlina u martu mjesecu), pa kako je tužba podnesena 21.06.2002. godine po isteku

objektivnog roka od pet godina, potraživanje ove štete je zastarilo, jer je subjektivni rok počeo da teče predajom u posjed mlina (prije isteka objektivnog roka), te je u tom dijelu valjalo tužbeni zahtjev odbiti, kako čini drugostepeni sud. Navodi tužitelja da je predmetna šteta nastala u 7 mjesecu 1997. godine nisu se mogli prihvatiti jer tužitelj time osporava činjenično stanje, utvrđeno ocjenom izvedenih dokaza u smislu člana 8 ZPP. Ocjena izvedenih dokaza i, u okviru nje, zašto je sud jednu činjenicu kvalifikovao kao dokazanu, a drugu kao nedokazanu, spada u sferu činjeničnih pitanja, pa ne može biti revizijski razlog u smislu člana 312 stav 3 ZPP, a u odnosu na ove činjenice drugostepeni sud je utvrio drugačije činjenično stanje, odnosno da je šteta na objektu nastala u martu 1997. godine.

Isto se odnosi i na revizioni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava istaknut od strane tuženog, a zbog dosuđene naknade za otuđenu opremu iz mlina, jer je drugostepeni sud utvrdio da je oprema iz mlina nestala u julu 1997. godine, što znači da od momenta nastanka štete, pa do podnošenja tužbe nije protekao objektivni rok 5 godina od kada je šteta nastala, jer je oštećeni za štetu i učinioca saznao predajom u posjed mlina (14.03.2000. godine), što znači da je tužba za ovaj vid naknade štete podnijeta u zakonskom roku od 3, odnosno 5 godina, budući da je oprema nestala u julu 1997. godine. Isticanjem tuženog da je prednik tužitelja M. M. potvrdio da je u 1997. godini imao saznanja da je iz mlina sve odneseno, ovaj sud ne može prihvatiti jer tuženi osporava činjenično stanje koje ne predstavlja revizioni razlog, a drugostepeni sud je utvrdio drugačije činjenično stanje u odnosu na te činjenice.

Drugostepeni sud je utvrdio da su tužitelji u poredmetnom mlinu obavljali djelatnost mljevenja žitarica za potrebe stanovništva sa ovog područja, pa je tužena dužna i da nastalu štetu po osnovu izgubljene dobiti naknadi (član 189 ZOO) jer se ni navodima tuženog ne dovodi u sumnju utvrđenje suda da su tužitelji u mlinu obavljali djelatnost mljevenja žita (do izbivanja ratnih sukoba); da u postupku vraćanja imovine oprema nije vraćena, te da nisu naplatili štetu za opremu u periodu za koji traže isplatu ove naknade, pa je logičan zaključak da tužitelj nije mogao poslovati bez opreme, te je pravilan zaključak suda da je dosuđena naknada po osnovu izgubljene dobiti po redovnom toku stvari očekivana, pa sama činjenica da tužitelj živi u inostranstvu je bez uticaja na odluku suda.

Drugostepeni sud je visinu štete utvrdio prema nalazima vještaka koji su usaglasili svoje nalaze na zahtjev suda u pogledu visine štete na ročištu 15.06.2004. godine. Na ročištu održanom dana 19.11.2009. godine (suprotno navodima revizije) tuženi je propustio da zbog proteka vremena traži dopunsko vještačenje i izjašnjenje vještaka o visini štete na dan 19.11.2009. godine, pa kako je visina štete utvrđena u sudskom postupku prema cijenama kada su vještaci usaglasili nalaze u pogledu visine, pravilna je odluka drugostepenog suda da kamata teče od dana kada je šteta procijenjena (član 277 ZOO), te prigovor tuženog u pogledu dospijeća kamata za isplatu štete za opremu nije osnovan.

Po nalaženju ovoga suda nije osnovan ni prigovor tužitelja da je pogrešno drugostepeni sud obračunao troškove postupka primjenom Advokatske tarife Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj: 45/00), obzirom da se navedena tarifa kao važeći propis primjenjuje kod sudova Brčko distrikta Bosne i

Hercegovine u skladu sa Nalogom supervizora od 15.07.2003. godine. Novu Advokatsku tarifu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj: 68/05) primjenom koje je punomoćnik tužitelja podnio zahtjev za naplatu troškova postupka nisu odobrili nadležni organi u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. S toga po ocjeni ovoga suda drugostepeni sud nije proizvoljno primjenio Advokatsku tarifu Republike Srpske, primjenom koje je odlučeno o troškovima postupka.

Slijedom svega navedenog nisu ostvareni razlozi zbog kojih su revizije izjavljene, pa je odlučeno primjenom odredbe člana 320 ZPP («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH» broj 5/00, 1/01, 6/02, 11/05 i 20/06) kao u izreci ove odluke.

Zahtjev tuženog za sastav odgovora na reviziju tuženog, u iznosu od 1.460,00 KM odbijen je primjenom odredbe člana 103 ZPP obzirom da ti troškovi nisu bili potrebni radi zaštite prava tuženog.

Na osnovu odredbe člana 39 stav 2 Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 17/08) i prelazne i završne odredbe člana 434 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 8/09) o revizijama stranaka odlučeno je po pravilima Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji je važio do stupanja na snagu važećeg Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović